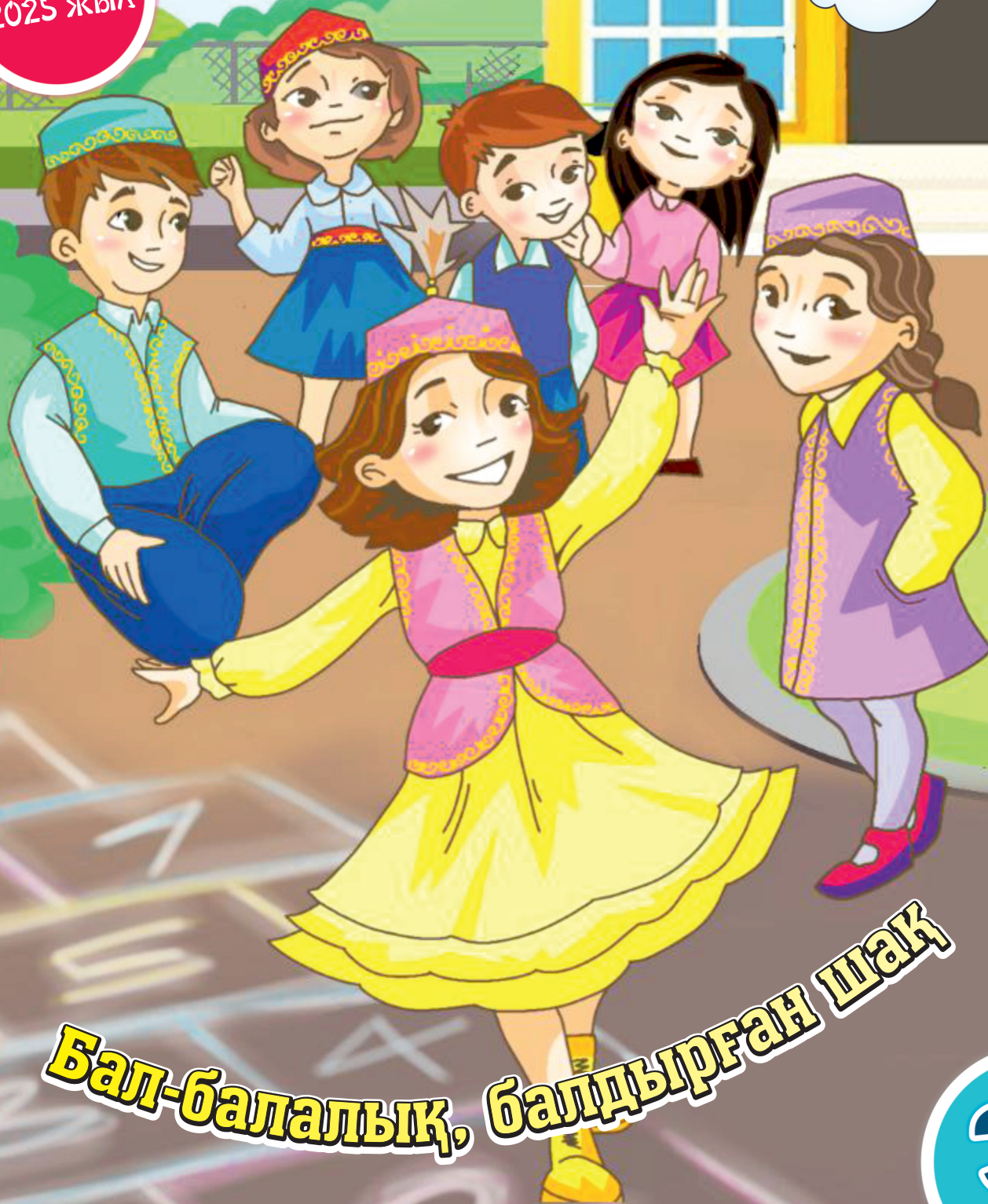

БАЛАЛАРҒА АРНАЛҒАН ЖУРНАЛ

Балапан

әлемі

№3
2025 ЖЫЛ

Бал-балалық, балдырған шақ

3+

ЖУРНАЛ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРАЛІГІ
ТІЛ САЯСАТЫ КОМИТЕТІНІҢ
ТАПСЫРЫСЫ БОЙЫНША
ШЫҒАРЫЛАДЫ

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА ҚҰРАМЫ:

Асан Эльмира Арысланқызы
Редакциялық алқа төрағасы
Мұқан Гүлфариза Мелдешқызы
Редакциялық алқа хатшысы
Атанбек Наурыз
Ақын, жазушы
Ашықбаев Ертай Ахатұлы
Ақын, жазушы, журналист

Бас редактор
Айнагүл Танатова
Редактор орынбасары
Айша Бибі Нұрлыбай
Корректор
Айнұр Ажикеева
Психолог
Айсұлу Қаламбаева
Меншікті тілші
Әсел Амандықова
Суретші-дизайнер
Дінмұхамед Тұрғанбай
Назгүл Нұралыхан

Журнал Қазақстан Республикасы
Мәдениет және ақпарат
министрлігінде тіркеліп,
24.04.2009 жылы №10074-Ж
тіркеу туралы куәлігі берілген.

Шығарушы:

«Айша-Бибі – Сланды ана» ЖШС
Редакция мекенжайы:
160000, Шымкент қаласы,
Ғ.Орманов көшесі, 15/2-үй.
Тел.: 8 778 658 09 21
e-mail: Saha_0001@mail.ru

Журнал
«South-print corporation» ЖШС
баспаханасында басылды.
Шымкент қаласы,
Қапал батыр көшесі, 19 учасок.

Басуға қол қойылған күн 15.07.2025ж.
Қалпы 60x84 1/8. Қағазы офсеттік.
Шартты баспа табағы - 4.
Таралымы 2000 дана.
Тапсырыс №

Мазмұны

4

Тілашар

6

Халық ертегісі

8
9

Ұлттық таным

13

Шарағалар

17

Әдептілік
әліппесі

22

Ғибратты әңгіме

27

Боямақ

30
31

Әнші балапан

34

Шебер қолдар

Тулдана Исоева –

Қазақстан Журналистер
одағының мүшесі, жас ақын.

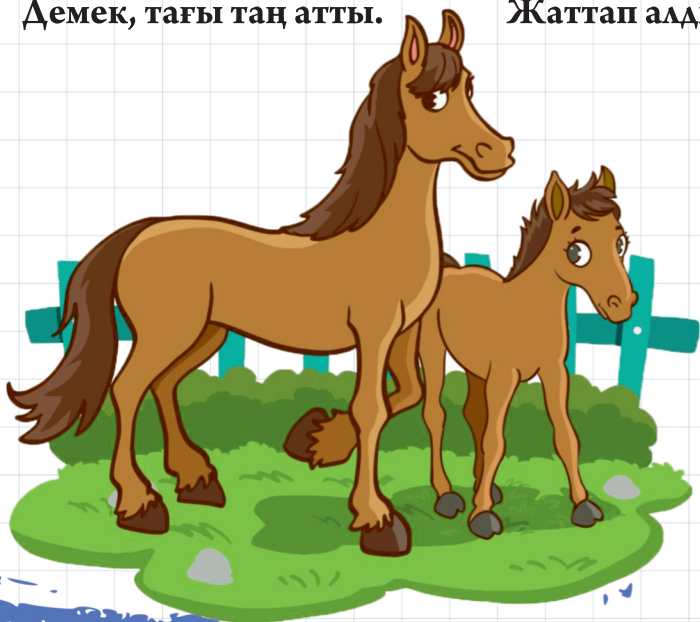
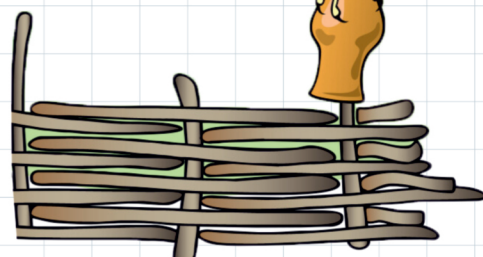
ЖЫР САҢДЫҚ

Жаттап алдым сағатты

Тәтті ұйқыдан айқайлап,
Қораз тағы оятты.
Бару керек бақшаға,
Демек, тағы таң атты.

Күнде осылай маза жоқ,
Өз тілімен уақытты
Құйған сайын санама,
Жаттап алдым сағатты.

ҚҰЛЫНШАҚ

Желбіреген тұлымшақ,
Кіп-кішкентай құлыншақ.
Шауып жүріп байқамай,
Әр нәрсеге ұрыншақ.

Енесінің қасында
Еркелеп-ақ жүргені.
Байқаусызда үріксе,
Қызық құлақ түргені.

Қауын

Биыл біздің ауылда
Жиі жауып жауын да.
Неше түрлі қауындар
Өсті бақша-бауыңда.

Болса бірі торлама,
Бірі сары әңгелек.
Жесең тілді үйірет,
Тәттілігі керемет.

Тілашар

Бір буынды сөздерді оқып,
алақаныңды бір рет соқ.

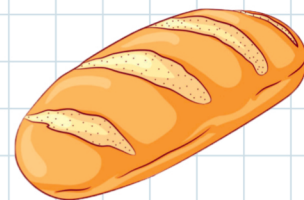
үй

шаш

қоп

нан

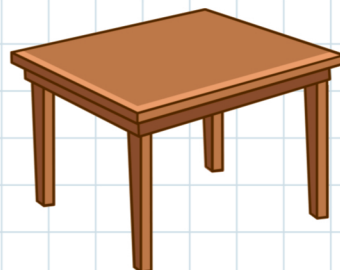
Ал мына сөздерді оқығанда, алақаныңды
неше рет соғасың? Неге?

те-рек

сыр-ға

үс-тел

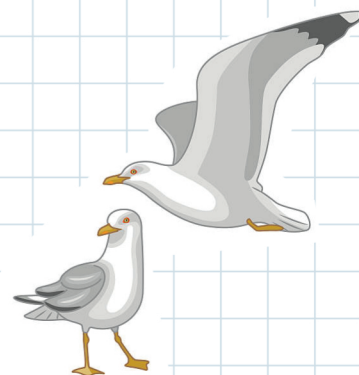
са-бын

най-за-ғай

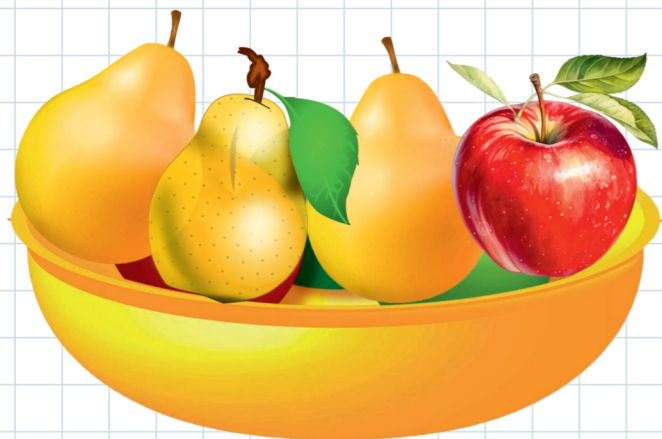
те-ре-зе

ша-ға-ла

Мен - зерек баламын

Есептің шешімін тап.

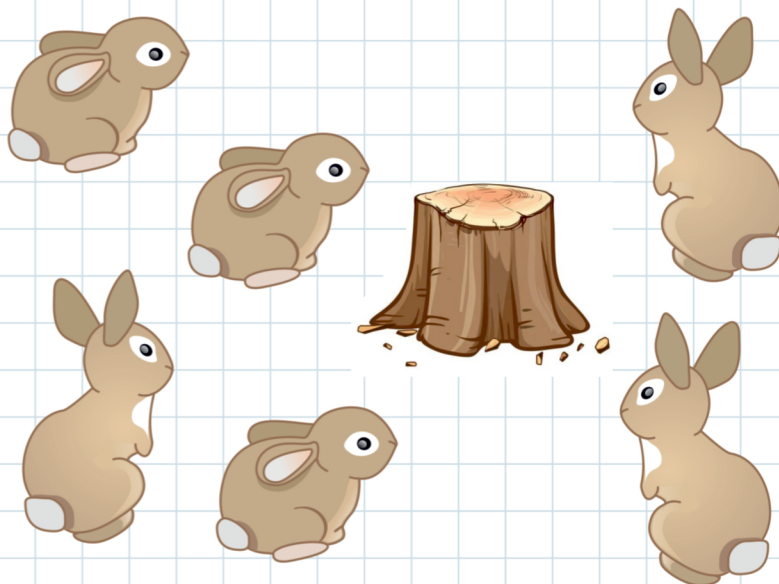

Ыдыста бес алма және үш алмұрт тұр.
Ыдыста барлығы неше жеміс тұр?

			=	
--	--	--	---	--

Зоосаябақта төрт қоян жүр, оған тағы екі қоян келіп қосылды.
Саябақта барлығы неше қоян болды?

			=	
--	--	--	---	--

Аян мен Әсияның он бір қарындашы бар еді, оның үшеуін сындырып алды.
Енді Аян мен Әсияда барлығы неше қарындаш қалды?

			=	
--	--	--	---	--

ЖҮЗІМ ЖЕГІСІ КЕЛГЕН ҚАСҚЫР

Түлкі бір күні жүзімге тойып алып,
баудан шығып келе жатады.

Оны көрген қасқыр:

— Жүзімді қайдан жедің? Айтшы мен де
жейін, айтпасаң өзіңді жайратамын! — дейді
ырылдап.

— Ойбай, қасқыр, әміріңе құлдық, — дейді түлкі
жылмыңдап.

— Сенен несін жасырайын, анау баудың ішінде жүзім деген жайқалып, толып
тұр. Жүріңіз, ертіп алып барайын.

Түлкі соны айтады да, қасқырды ертіп апарып, өзінің ұрланып кіріп жүрген
үйреншікті тесігінен бауға кіргізіп жібереді.

Қасқыр таңсық болған жүзіміне әбден тойып, баудан қайта
шығайын десе әлгі тесіктен өте алмай, кептеліп қалады.

Мұны көрген түлкі:

— Қасқыр, тым көрсеқызар екенсің. Артын
ойламағанға сол керек, — деп кері бұрылып, қашып
кетеді.

Ал сол сәтте бауға су салып
жүрген қожайын тесікте кептеліп
жатқан қасқырды көріп,
қармағына түсіріп
алады.

КІМ ЖЫЛДАМ?

Кем,
ойнайық!

Бұл ойынды балалар аулада, спорт залында, бөлмеде ойнай береді. Ойыншылар ойынға екі-екіден қатысады. Ортаға шыққан екі ойыншы бір-біріне арқасын беріп, екі жаққа қарап тұрады. Аяқтарының арасын иықтарының деңгейімен бірдей етіп ұстайды.

Содан соң ойын жүргізуші екеуінің аяғының арасына ұзыннан-ұзақ белбеу тастайды да, «бір, екі, үш» деп санайды. Үш дегенде кім еңкейіп белбеуді бұрын алса, сол жеңімпаз болады. Бұл баланың өз денесін еркін меңгеріп, тез қимылдауының нәтижесінде жүзеге асады. Келесі ойынға басқа ойыншылар шығады. Ойын жалғаса береді. Екінші кезекте әр жұптың жеңімпаздарымен арадағы жарыс болады. Ең соңында жеңген екі ойыншы қалады. Сол екеуінің қайсысы жеңіп шықса, сол жеңімпаз атанады.

ҰЛТТЫҚ ТАНЫМ

Қазақ халқында баланың әрбір қадамы қуаныш пен ырымға толы. Баланың алғаш тәй-тәй басқанынан бастап, оқуға барғанға дейін ата-бабамыз оған арнап түрлі той-мерекелер өткізген. Тұсаукесер мен тілашар – сондай жүрекке жылу сыйлайтын ұлттық салттар.

Бұл дәстүрлер арқылы үлкендер балаға ақ тілегін арнап, болашағына сәттілік тілеген. Қане, сол игі дәстүрлермен бірге танысайық!

Тұсаукесер

Тұсаукесер – бұл қазақтың дәстүрлі салты, баланың алғаш рет «тәй-тәй» басып, жүре бастағанын тойлау рәсімі. Баланың екі аяғына ала жіп байлайды. Бұл жіп баланың жолын, жүрісін тұсаулайды, әрі қарай үлкендер ала жіпті кесіп, баланы жүргізу арқылы алдындағы қиындықтарды жеңіп, жақсы жүріп кетсін деген тілегін білдіреді.

Тұсаукесерді, әдетте, ақсақалдар, үлкендер немесе құрметті адамдар өткізеді. Олар жіпті кесіп, баланың өмірі ашық, жолы болсын деп бата береді. Осы рәсімнен кейін бала еркін жүріп, қуанышпен өседі деп сенеді.

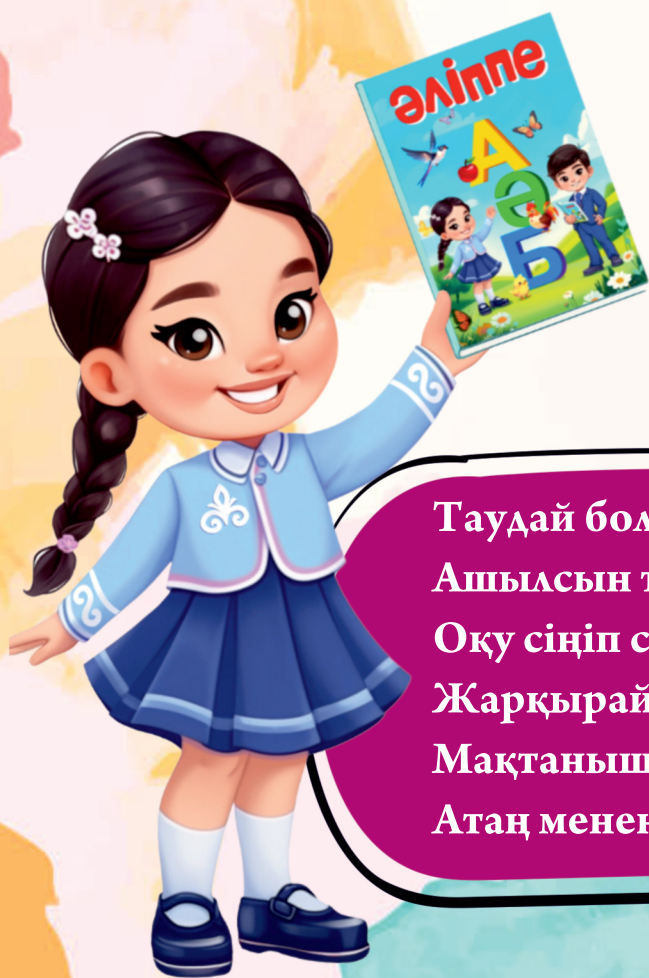
Бұл күні ән айтылып, би биленіп, сыйлықтар беріледі. Отбасы мен туыстар баланың қуанышына ортақтасады.

Тілашар

Тілашар – баланың алғаш мектепке баруына арналған қуанышты дәстүр.

Бала алғаш қолына қалам ұстап, әріп танып, оқи бастайтын кезде ата-анасы «тілашар» жасап, жақындарына дастарқан жаяды. Үлкендер баланың оқуына сәттілік тілеп, осылай бата береді:

Таудай болсын талабың,
Ашылсын тілің, қарағым.
Оқу сіңіп санаңа,
Жарқырай берсін қабағың.
Мақтанышы бола біл,
Атаң менен анаңның!

Бұл дәстүр баланың білім жолындағы алғашқы қадамын қуанышпен бастауына, баланың оқуға деген талпынысын арттыруына ниеттеніп жасалады.

Олар да бала болған...

Қадыр Fинаятұлы Мырза Әлі – Қазақстанның халық жазушысы, туған жерге деген ыстық ықыласы мен махаббатын жырлап өткен атақты классик ақын.

Қадыр Мырза Әлінің туғанына 90 жыл

Ол 1935 жылы 5 қаңтарда, Орал облысының Жымпиты кентінде туған. Бала кезінде жетім қалған Қадыр кедейліктің тауқыметін көріп өскен. Балалық шағынан бастап кітап оқуға қызығушылық танытып, кітапханадағы барлық кітаптарды қайта оқып шығып, көркем әдеби шығармалардың жаңа басылымдарын асыға күтетін болған.

Қадыр алғаш рет өлең жазуды 11 жасында бастаған.

Интернатта оқып жүргенде, ол достары туралы өлеңдер жаза бастайды. 1954 жылы жас ақын өлеңдерін республикалық «Пионер» журналында жариялап, біртіндеп таныла бастайды. Содан 1959 жылы «Көктем» атты алғашқы өлеңдер жинағы жарияланады.

Поэзия алыбы Қадыр Мырза Әлі көптеген поэзиялық жинақтардың, әдеби-сыни және балалар кітаптарының авторы.

Қадыр Мырза Әлінің өлеңдері

Балаларға
базарлық

Мам

Күншығыстан нұр алып,
Қалғып-мүлгіп жатты ну.
Жусан желден ырғалып,
Жасап кетті жаттығу.

Қырат-жота жондарын
Күнге төсей қалыпты.
Шөп те беті-қолдарын
Шыққа жуып алыпты.

Көбелек жүр әуреді:
Қонып жидек, мойылға.
Күннің қызы сәуле де
Кірісіпті ойынға...

Қайтіп келем?

Қырдан төмен ағып келем,
Қыраудан гүл тағып келем.
Қалтарыста қалт-қалт етіп,
Кездескенді қағып келем.

Қырдан төмен зулап келем,
Қос жанарды сулап келем.
Қанат болып желде етегім,
Қар үстінде тулап келем.

Аяқ-қолым талып келем,
Ауыл жаққа салып келем.
Бір пар жаңа шаңғымды енді
Екі пар ғып алып келем!

ЖАСЫРАЙЫН...

Беттескен қос табақ,
Ортасында бас тамақ.
Қоз бен шоққа ораса,
Дәм піседі тамаша.

Мұз сынды түрі,
Тәтті дәмнің бірі.

Аппақ қардай,
Дәмі балдай.

Сылдыр сұйық, ағады,
Ақ болса да қар емес,
Шешуін кім табады?

Сұйық еді аппақ,
Бауырдай боп қатыпты,
Ішсең дәмі тәтті ақ.

Әжем уыстап сығып,
Далада кептірген.
Қатты әрі тәтті дәмін
Кім бар жеп көрген?

Тобатайға құртымдай,
Жаз бойы бір тынбай,
Жинаған гүл сөлін.
Не?
Білсең, айтшы өзің?

таба нан, сүт, нағыз, балмұздақ,
айран, құрт, араның балы.

Мұбәрак
Жаманбалинов

ШАРАДАЛАР

Екі жағым «Н» болса,
Қасиетті тамағыңмын.
Екі жағым «А» болса,
Ең қадірлі адамыңмын.

Екі әріптен құралып,
Жүруші едім мал болып.
Жалғанды да бір әріп,
Шыға келдім шал болып.

Бастапқы әрпім «Қ» болса,
Моп-момақан бір малмын.
«Қ» орнына «Т» қойсаң,
Қызығы мол думанмын.

Дұрыс оқысаң,
Адамның бас киімі.
Теріс оқысаң,
Хайуанның бұйымы.

Айдалада жортып жүрмін,
Аңшылардан қорқып жүрмін.
Алдыма бір әріп қоссаң,
Бастауымын әрбір күннің.

Сабаншы mbicbiēbi

Жабайы мысықтардың ең кішкентай өкілдерінің бірі – сабаншы. Оның жүні мысық тұқымдастарының арасындағы ең ұзыны. Сондай-ақ қалың, мамық болады.

Үлпілдек жүні ашық сұр, қоңырқай түсті, арқасында көлденең жіңішке 6-7 қара жолағы болады. Құлақтары өте кішкентай, самайында шоқша сақалы бар.

Ол шөл далада тіршілік етеді. Інін жартас арасына салады, кейде ірі кеміргіштердің індерін де мекендейді.

Жабайы мысықтар

Түрі өзіміздің күнделікті көріп жүрген мысықтарға ұқсағанымен, бұл – табиғатта мекендейтін жабайы мысықтардың өкілдері.

Дене тұрқы
52-65 см.
Салмағы
4-5 кг.

Шағыл mbicbiēbi

Шағыл мысығының ерекшелігі –
тұмсықтары үлкен.
Құлақтары да үлкен болады.

Шағыл мысығы Қазақстанның жануарлар әлемінде кездесетін саны аз, сирек түрі.

Арқасы мен бүйірі құм түстес сарғыш, денесінде айқын емес қара жолақтары болады. Табандарындағы тарақ тәрізді қалың қылшықтары олардың құмда еркін жүруіне мүмкіндік береді.

Бұл жыртқыш мысық Қызылқұм шөлінде және шығыс Каспий маңындағы құмды аймақтарда, Үстірт қорығында мекендейді.

Екеуі де ерекше қорғауға алынып, Қазақстанның «Қызыл кітабына» енген.

Дене тұрқы
40-52 см.
Салмағы
1,3-3,4 кг.

Тазқара – тазалық құсы

Тазқара – сұңқар тәрізділер
отрядына жататын, өте үлкен
жыртқыш құс.

Тазқара деген атауына қарамастан,
мойнының қауырсындары қара емес,
сұр, қоңыр түсті. Тұмсығы сүйір, еңкейген.
Құс мойнының бүйірлері мен артқы жағы
қауырсынсыз келеді, мұнда терісі бозғылт
қызғылт реңкке ие.

**Денесінің ұзындығы
1 метрге жетеді.
Қанатының өлшемі 85 см,
ал салмағы 7-12 кг.**

Ғалымдар тазқара құсын әлемдегі ас
қорыту жүйесі ең күшті тіршілік иесі
дейді. Оның асқазаны, тіпті, ішке түскен
темірді де қорытып жібереді екен.

Бұл құстың көру қабілеті жақсы болғаны
соншалық, олар 1 км-ден астам
биіктіктен жерде жатқан жануардың
дем алып жатқанын немесе дем
алмағанын дәл анықтайды екен.

Тазқара «Тарбағатай»
мемлекеттік ұлттық табиғи
паркі аумағындағы
Тарбағатай тауының биік
шыңдарын мекен етеді.

**Әңгіме
айтуды
үйренеміз!**

Балаға қысқа әңгіме оқып беріп,
онымен сұрақ-жауап алмасу арқылы қайта
әңгіме құрастырып айту баланың ой-өрісін
дамытып, ауызша сөйлеуге үйретеді және
сөздік қорын молайтуға ықпал етеді.

Жасырынбақ

«1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. Мен іздеймін!» деп, Балауса қатты дауыстап санап, достарын іздеуді бастады. Ол бір досын қалың емен ағашының артынан, екіншісін теректің артынан, үшіншісін гүлдердің артынан тапты. Енді Кәусар сіңлісі қайда?

Мен осындамын! Қарашы, мен кімді тауып алдым? – деді бұталардың арасынан шыққан Кәусар. Қараса, қолында кішкентай марғау бар екен. Ол аянышты түрде жәй ғана мияулайды. Балалар дереу марғауды үйіне апарып, сүт берді. Анасы да оны үйде қалдыруға рұқсат етті. Марғау сүт ішіп, әл жинаған соң аяғын тік басып жүре бастады. Балалар үшін бұл ең жақсы, есте қалатын жасырынбақ ойын болды.

Қайталауға арналған көмекші сұрақтар:

1, 2, 3

Балалар қандай ойын ойнады?

Онга дейін кім санады?

Балаусаның достары қайда
тығылды?

Кәусар не тауып алды?

АЙЫМ МЕН ТАЗА АЛАҢ

★ Әдептілік
Әліппесі

Айым кешкісін ойнауға сыртқа шықты. Ойын алаңшасына келгенде, ол жан-жақта шашылған қоқыстарды көрді. Шырын қораптары, кәмпит қағаздары – бәрі жерде жатыр екен.

Айым бір сәт ойланып тұрды да, бірден іске кірісті. Қолына дорба алып, қоқыстарды жинай бастады. Барлығын жақын тұрған жәшікке салды.

– Тазалық болған жерде деніміз де сау болады! – деді ол күлімдеп.

Мұны көрген Айымның достары да ұялып, көмектесе бастады. Алаңша әп-сәтте тап-таза болып қалды.

Әдепті бала айналасын таза ұстайды!

Кішіге қамқорлық

Әли мектептен қайтып келе жатып, кішкентай баланың жылап тұрғанын көрді.

– Не болды? – деп, жанына келді.

– Үйімді таба алмай қалдым... – деді бала.

Әли баламен бірге жақын маңдағы дүкенге барып, сатушы апайдан көмек сұрады. Ақырында баланың ата-анасы табылып, балақай отбасымен қауышты.

– Рақмет саған, нағыз азамат екенсің! – деді анасы.

Нағыз әдеп – жанашырлық пен қамқорлықта!

«Жол белгісі»

үстел ойынының ережесі

Бұл үстел ойынын екі-төрт адамнан тұратын топ ойнай алады.

Ойынның мақсаты: балалардың жол белгілері, жол қозғалысы ережелері туралы білімдерін жетілдіру. Көшеде өз қауіпсіздігін қамтамасыз етіп үйренуіне баулу.

Ойынның шарты: Төмендегі сұрақтарға жауап беру.

Қажетті заттар: текше және ойыншыларға арналған фишкалар.

Ойыншылар текшені кезек-кезек лақтырып, әркім өз фишкасын стартқа тізіп, жүрісті бастайды.

Сұрақтардың барлығына дұрыс жауап беріп, мәреге алғаш болып жеткен ойыншы жеңімпаз атанады.

- 1 Жаяу жүргінші деген кім?
- 2 Жаяу жүргіншілер жолы қалай аталады?
- 3 Мектептердің жанында қандай жол белгісі орнатылады?
- 4 Автобустан аялдамаға түскен соң, жолдан қалай өту керек?
- 5 Бағдаршамның қызыл көзі жанып тұрғанда, қандай көліктерге жүру рұқсат етіледі?
- 6 Бағдаршам жоқ жерде көшеден қалай өтеміз?

Бул қандай белгі?

10

11

13

14

16

17

20

18

22

23

24

28

30

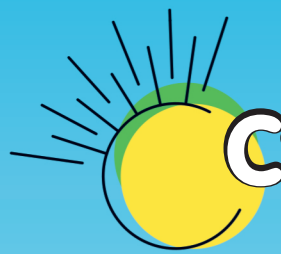
2

1

Смарт

Мәре

19

Суда жүзудің пайдасы мен

Балалар, асыға күткен жаз мезгілі келді! Жазғы күнде суға шомылу – көңіл көтеріп, денемізді сауықтыратын тамаша әдіс. Бірақ суда жүзу кезінде әрдайым қауіпсіздік ережелерін сақтау өте маңызды. Ендеше суда жүзудің пайдасы мен ондағы қауіпсіздік ережелерін бірге оқып білейік!

Суда жүзудің пайдасы:

Жүрек пен өкпені нығайтады;

Тыныс алуды жақсарттады;

Дене икемділігін арттырады;

Бұлшық еттің дұрыс өсіп, дамуына көмектеседі;

Ағзаны сергітіп, көңіл-күйді көтереді.

қауіпсіздік ережелері

**Абай бол,
балақай!**

Суға (бассейн, өзен, көл)
тек ата-анаңмен бірге бару керек.

Су ішінде шаршасаң,
судан шығып демалып алу қажет.

Суда жалғыз жүзуге
болмайды, әрқашан
жаныңда ересек адам
бірге болсын.

Тамақтан кейін бірден
суда жүзбе, кемінде
30 минут күткенің жөн.

Тым қатты ыстықтап
тұрғанда, суға түспегенің
дұрыс.

Сақтық үшін суға түсерде
қолыңа немесе мойныңа
арнайы үрлемелі баллон киіп ал.
Олар сені суға батудан
қорғайды, сенімді әрі қауіпсіз
етеді.

Судың тым терең
бөлігіне барма, әсіресе,
егер жүзуді
жақсы білмесең.

Есте сақта!

Суда шомылу тек көңіл көтеру
емес, денсаулықты жақсартудың
тамаша жолы. Ал ережені сақтау –
сенің амандығыңның кепілі.
Сондықтан, балақай,
әрдайым сақ бол!
Судағы серуенің шаттыққа, жазғы
демалысың қызыққа толы болсын!

ГҮЛДІ ЖҰЛМА, БОТАМ!

Бір күні әжем:

– Жүре ғой, ботам, жалбыз теріп келейік, – деді.

– Жалбыз деген немене?! – деп таңырқай қалдым.

– Ол – дәрі жасайтын өсімдік. Көлдің маңайындағы ойпаңда өседі. Барған соң көресің.

Әжем айтқан жерге келдік. Жалбызды маған көрсетіп, өзі тере бастады. Менің көзім жайқалып тұрған түрлі түсті гүлдерге түсті. Қызығып кеттім де, бір-бірлеп үзіп, тере бастадым.

Әжем көріп:

– Гүлді, көкті жұлмайды, балам! Солып қалады. Қатыгездікке барма, жаным! – деді.

Мен мән бермей, гүлді тере бердім. Бір кезде әжем қасыма келді. Уысымдағы гүлдерді қолына алып, сабағынан тамып тұрған тамшыны көрсетті:

– Міне, көремісің, гүлдер жылап тұр ғой, – деді.

«Біздің қандай жазығымыз бар? Неге тиесің?»

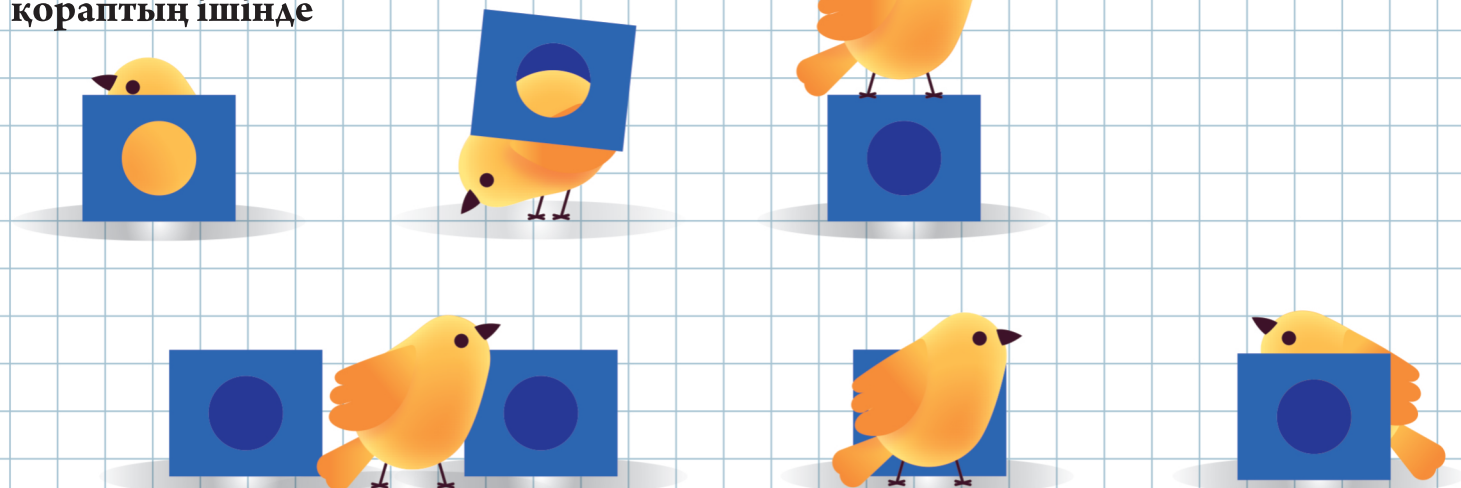
деп, жылап тұрғандай көрініп кетті маған. Мен гүлдерді аяп кеттім. Жұлғаныма өкініп тұрдым.

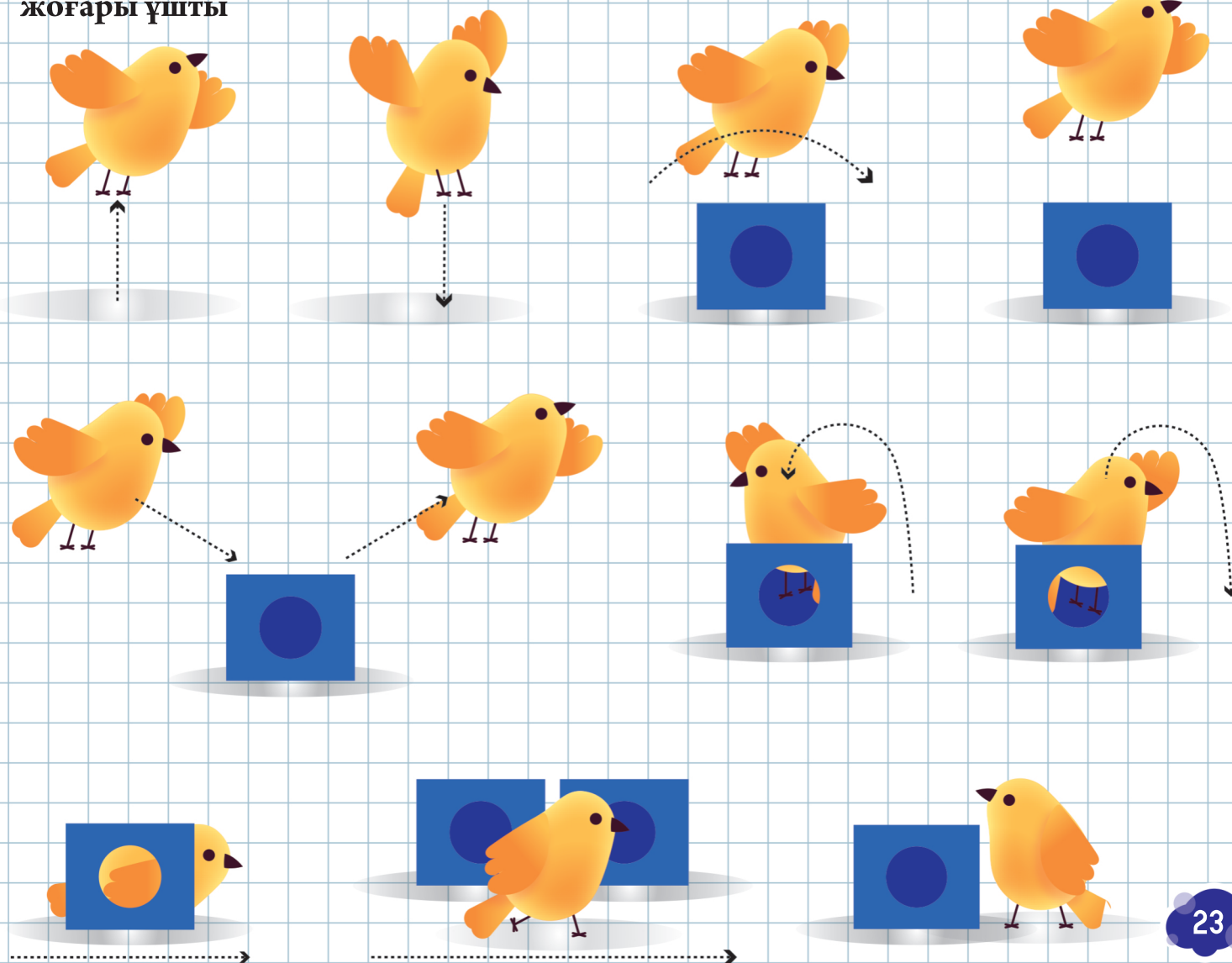
Суреттегі құстың қимылын суреттеп айтып бер.

Мысалы, құс қораптың ішінде

Құс жерден жоғары ұшты

Жаннұр - білім мен өнердің жұлдызы

Киелі Түркістан қаласында 2018 жылы 1 ақпанда дүниеге келген кішкентай ғана Жаннұр бүгінде өзінің үлкен жетістіктерімен қатарластарына үлгі болып отыр. Али Жаннұр Сұлтанғалиқызы № 34 «Жайлы мектептің» 1 сыныбын сәтті аяқтап отыр. Мектеп табалдырығын аттаған сәттен бастап, Жаннұр өзінің білімді, өнерлі, алғыр оқушы екенін көрсете білді.

2024 жылдың қараша айында М.Шоқай атындағы № 24 мектепте өткен бастауыш сынып апталығы аясында ерекше білімімен, шығармашылық қабілетімен көзге түсіп, алғысхатпен марапатталды.

Жаннұрдың сүйікті пәні – ана тілі мен сурет сабағы. Бос уақытында би билеп, сурет салып, шығармашылықпен айналысқанды ұнатады.

Жаннұр 2022 жылдан бастап Түркістан қаласындағы «Оқушылар сарайының» гимнастика би үйірмесіне тұрақты қатысып келеді. Бұл сүйікті ісі оған үлкен шығармашылық марапаттар алып келді.

Жаннұрдың жетістіктері:

- 2024 жылы Шымкент қаласында өткен «Altyn Arai» және «I Love Dance» байқауларының Гран-при иегері;
- 2025 жылы Түркістан қаласында өткен халықаралық байқаудың Гран-при иегері;
- 2025 жылы Ташкент қаласында ұйымдастырылған, «Узоры Азии» халықаралық би фестивалінің Гран-при иегері.

Али Жаннұр – өзінің кішкентай жүрегіне үлкен армандарды сыйдырған, білім мен өнерге құштар бүлдіршін. Оның балалық шағы – шығармашылықтың, ізденіс пен еңбектің жарқын көрінісі. Болашақта Жаннұрдың ел намысын қорғайтын, әлемдік жұлдыз боларына сеніміміз мол!

ЖАС СУРЕТШІЛЕРДІҢ ТАЛЕРЕЯСЫ

Ясина Сейдахан,
Шымкент қаласы,
№11 «Аружан» бөбекжай-
бақшасының тәрбиеленушісі.

Дария Марат,
Шымкент қаласы,
«Хадия» балабақшасының
тәрбиеленушісі.

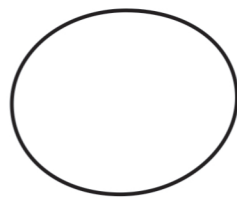
Малика Өтеулина,
Ақтөбе облысы, Шалқар ауданы,
№12 бөбекжай-бақшасының
тәрбиеленушісі.

Айсәуле Отарбай,
5 жаста,
Ақтау қаласы.

Сүрөт
салып үйрөн!

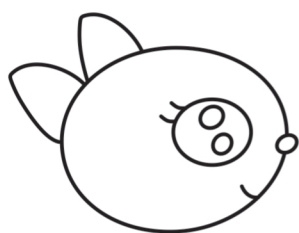
1

22

2

3

4

22

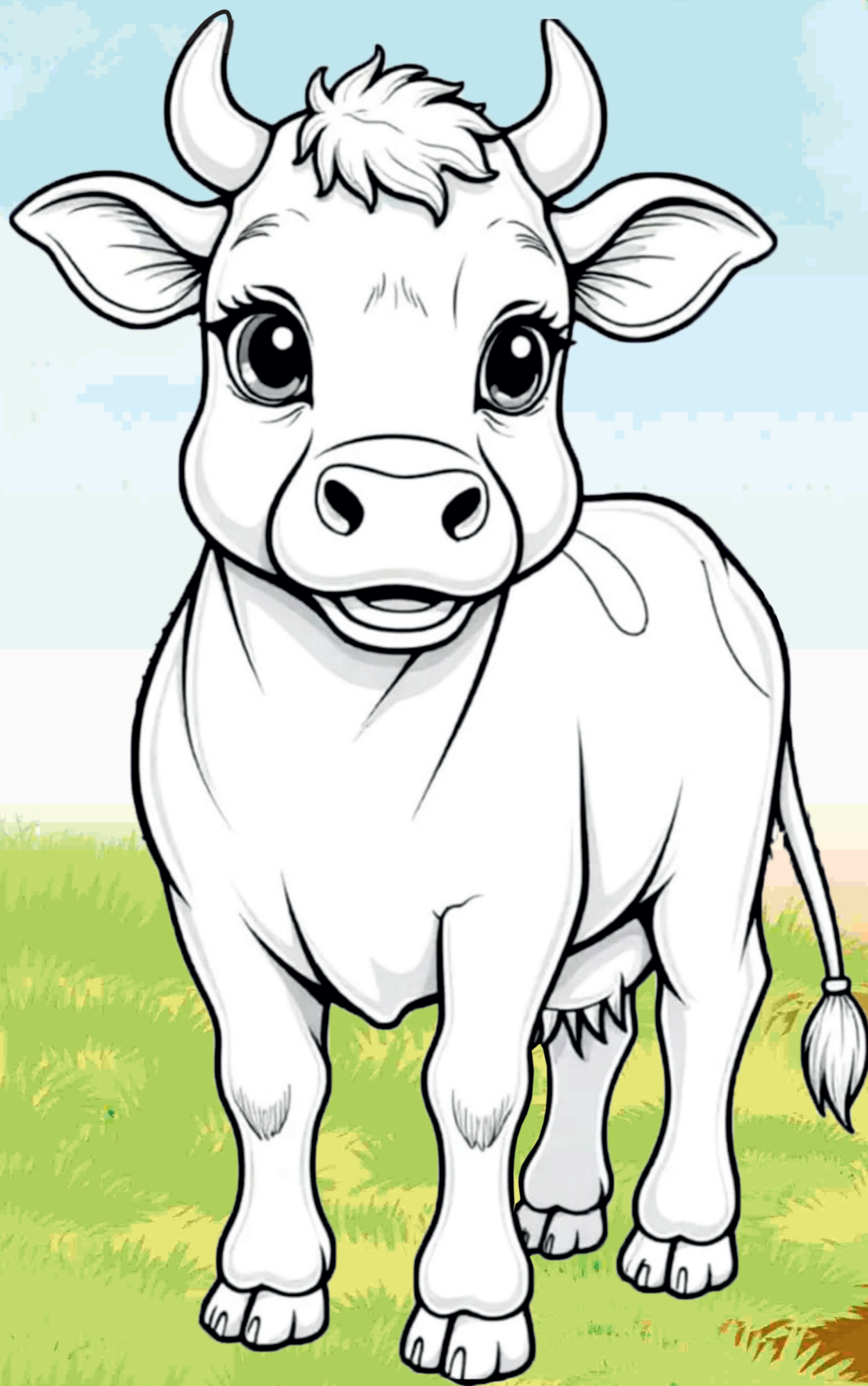
5

6

Бул не?

Боямақ

Суретті боя!

Көбелектер
өсімдіктердің
дәмін кішкентай
аяқтарымен
сезеді.

Ұлулар үш жыл бойы
тамақ ішпей ұйықтай
алады.

Жолбарыстың түктері
ғана емес, терісі де
жолақты екен.

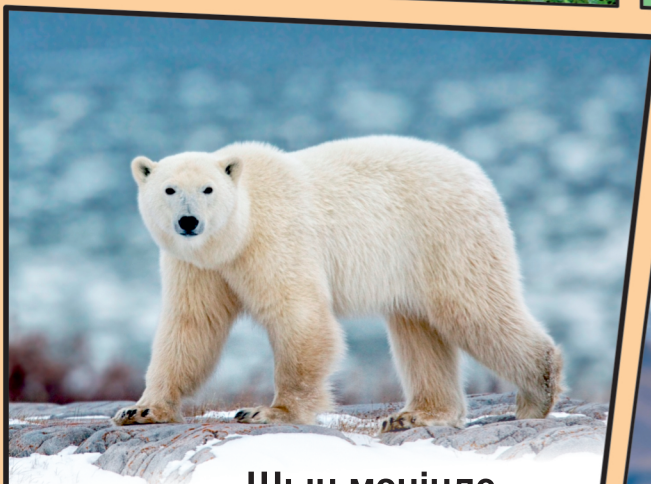
Бұланның мүйіздері
өте сезімтал болғаны соншалық, тіпті,
шыбынның қонғанын да сезеді екен.

Кенгуру секіргенде,
12 метр қашықтықты
бағындыра алады.

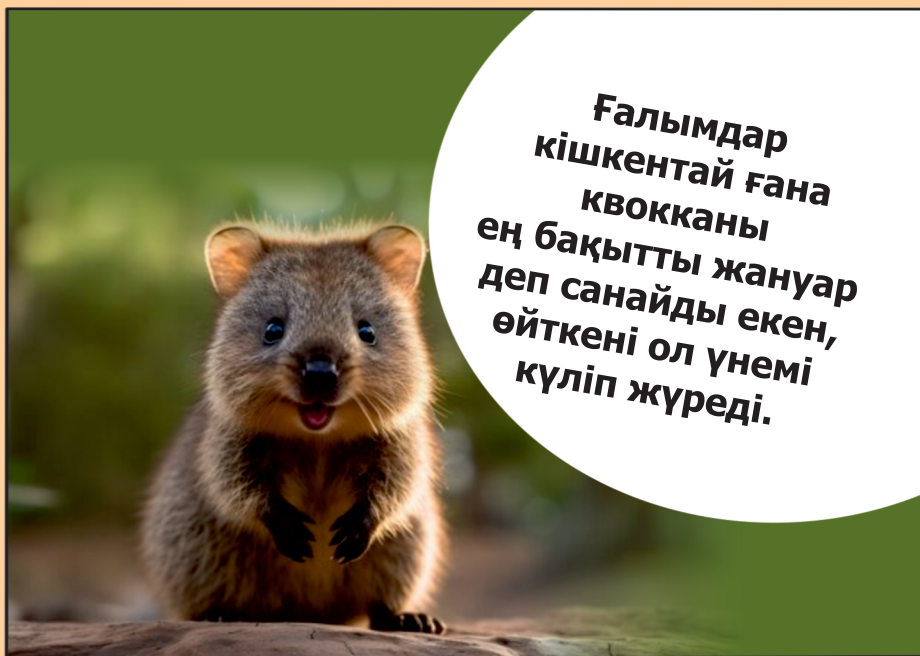
Шын мәнінде,
ақ аюдың
түктері түссіз,
ал терісі қара
болады.

**Бақа суда тіршілік
етсе де су ішпейді,
бірақ суды терісіне
сіңіреді.**

**Ғалымдар
кішкентай ғана
квокканы
ең бақытты жануар
деп санайды екен,
өйткені ол үнемі
күліп жүреді.**

**Тотықұс пен
қоян бастарын
бұрмай-ақ,
артындағыны
сезе алады.**

**Әтештің есте сақтау қабілеті жақсы
дамыған. Ол өзінің иесін және
100-ге жуық адамның бет-әлпетін,
тіпті, бірге тұратын
үй жануарларын да
тани алады.**

**Чау чау – тілі қызғылт түсті
емес жалғыз ит түрі,
өйткені оның тілі күлгін түсті.**

**Сусиыр
өте үлкен
және ебедейсіз
болып көрінеді, бірақ
ол сағатына 35 шақырым
жылдамдықпен жүгіре алады.
Салмағы шамамен 1800 килограмға
дейін жететін сусиыр жүгіргенде,
жақын маңдағы су қоймасына
барар жолдағы барлық тіршілікті бұзып өтеді.**

Әнші

Балалар

ҚҰЫРШАҒЫМ

Әнін жазған:
Ғайния Дауылбаева

Өлеңін жазған:
Сұлушаш Сұлтанова

Қуыршағым қазақша
Ән айтуды біледі.
Ырғағымен әнінің
Ырғалып ол жүреді.

Қайырмасы:

Жарасымды сәні де,
Жарасымды әні де.
Менің қуыршағыма
Қызығады бәрі де.

Қызыл қамзол кигені,
Ақ көйлегі бүрмелі.
Әнші қуыршағымды
Тастамаймын бір елі.

Қайырмасы:

Тамылжытып ән салар,
Қуыршағым, балалар.
Тамашаға тамсанып,
Көрген адам таң қалар.

Қайырмасы:

Көңілді.

Қу - ыр - ша - ғым қа - зақ - ша, Ән ай - ту - ды бі - ле - ді.

Ыр - ға - ғы - мен ә - ні - нің, Ыр - ға - лып ол жү - ре - ді.

Қайырмасы:

Жа - ра - сым - ды сә - ні де, Жа - ра - сым - ды ә - ні де,

Ме - нің қу - ыр - ша - ғы - ма, Қы - зы - ға - ды бә - рі - де.

Ме - нің қу - ыр - ша - ғы - ма, Қы - зы - ға - ды бә - рі - де.

Жер-су атаулары
туралы аңыздар

"САНТАС" ТАУЫ

Алатаудың Жоңғар Алатауы бөлігінде «Сантас» деп аталатын өте қолайлы асу бар. Осы асу арқылы ертеде халық таудың арғы бетіне барып-келіп отырған. Міне, осы таудың «Сантас» деп аталу себебін саяхатшы Шоқан Уәлиханов өз күнделігінде былай деп жазады:

«Сантас» атауы Ақсақ Темірдің кезінен қалған деседі. Әрбір жорыққа шығар алдында Ақсақ Темір хан өзінің әрбір жауынгеріне қолдарына бір тас алып, осы өңірден өтерде үйіп қоюды бұйырған. Ал жорықтан келе жатқан кезде, оның жауынгерлері сол үйілген тастардан бір тас алып кететін болған. Сонда Ақсақ Темір қалған үйінді тасқа қарап, сол жорықта қанша жауынгерден айырылғанын білетін болған.

Сол үйінділер кейінірек бірігіп асуға айналып, ал халық оның көп тастарына қарап, «Сантас» деп айтатын болған.

Үйге
адаспай баратын,
дұрыс жолды көрсет.

Ойлан, тап!

Көңілді математика

Суретке мұқият қара!
Қанша шеңбер, үшбұрыш,
тіктөртбұрыш және
шаршы барын сана.

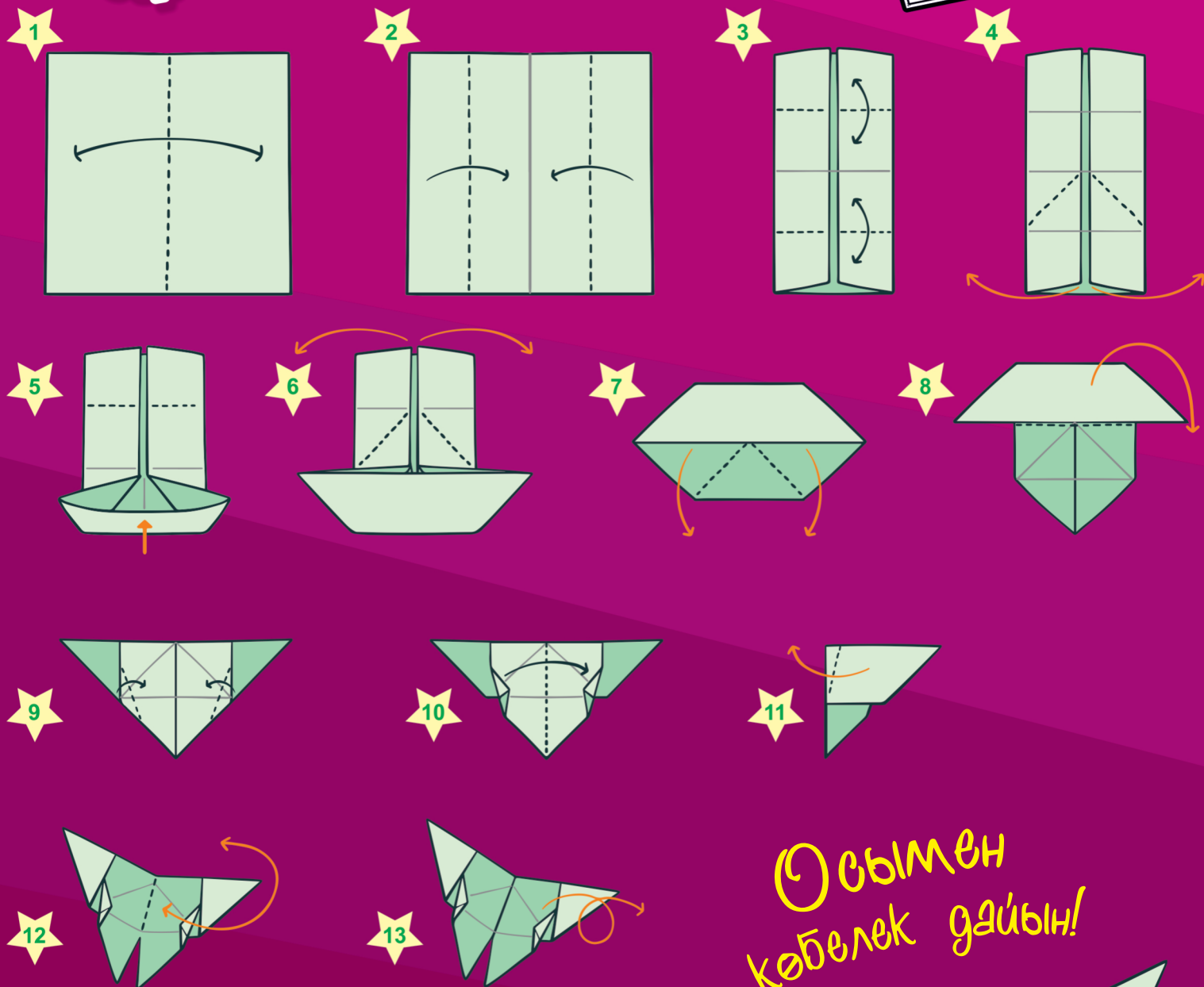

Қараздан Көбелек жасау

Ол үшін:

- түрлі-түсті қағаз;
- қалам;
- қайшы

қажет

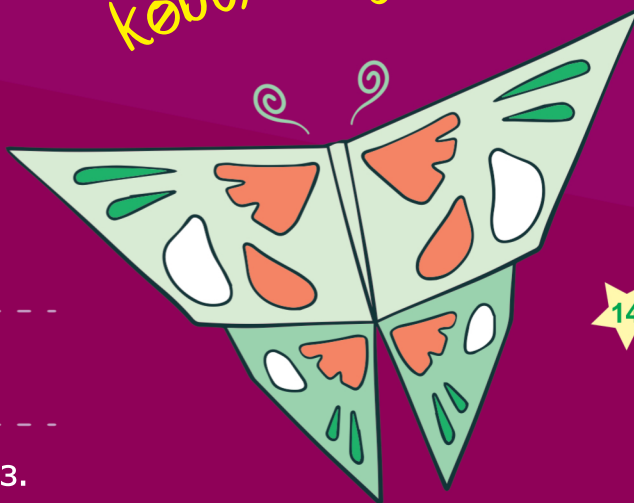
Осымен
көбелек дайын!

Жауап жолы:

Көбелекті өзіңе ұнаған кез келген түрлі-түсті қағаздан жасауға болады.

Содан соң жоғарыдағы көрсетілген үлгілер бойынша қағазды бүктейміз.

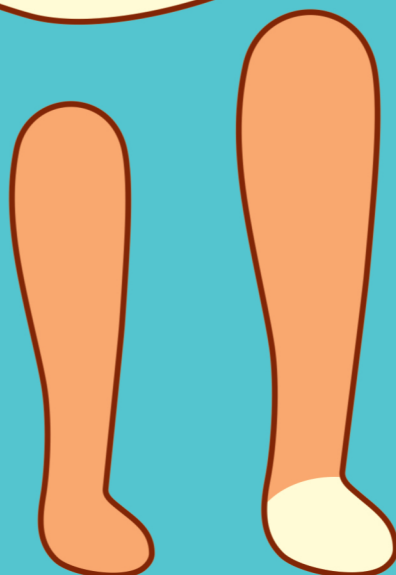
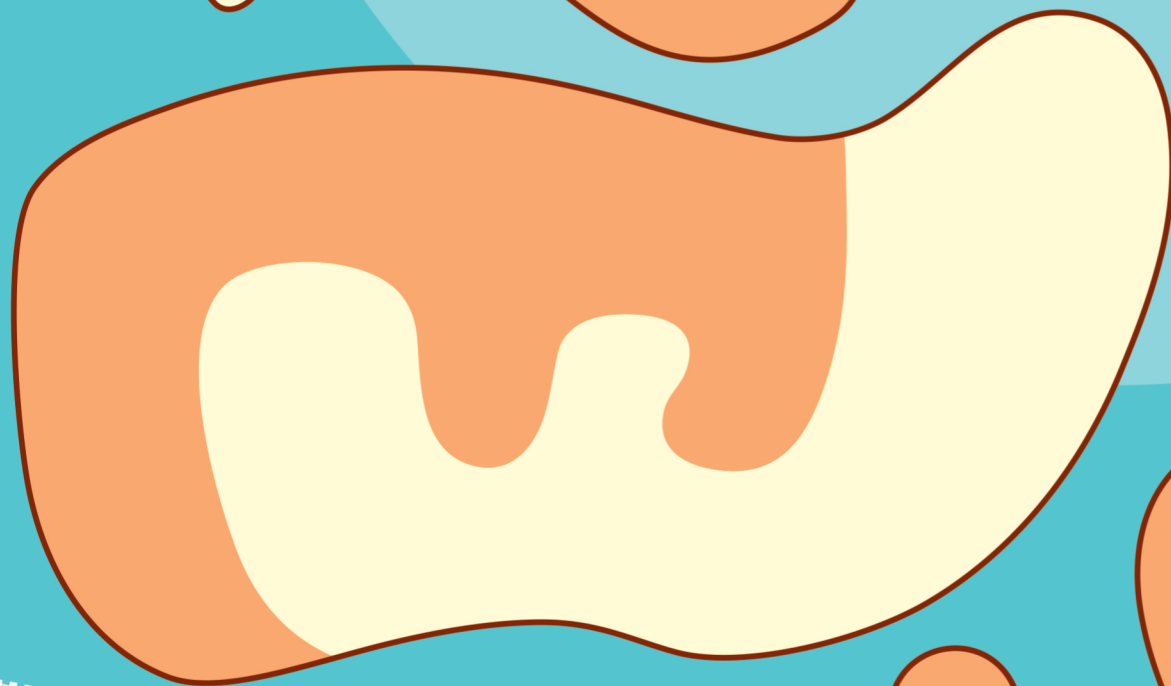
Әрі қарай көбелекті безендіріп, бояймыз.

14

Мына бөлшектерді
қайшымен қиып алып,
төменде көрсетілген нұсқадағыдай
жабыстыр.

Ой мен қол еңбекті
ұштастыра білейік!

Қандай көркем - туған өлкем!

**Бұл –
Рахман қайнары.
Шығыс Қазақстан облысы,
Қатонқарағай ұлттық
табиғи паркінің аумағында
орналасқан.**

